

# МОЛОДІЖНИЙ КОЛГОСП

ІМЕНІ Д. СІЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання X ● № 98 (1110).

СУБОТА, 16 СЕРПНЯ 1969 р.

Ціна 2 коп.



На автомобілях, що виходять з воріт заводу, немає нашої марки. Та водій, тримаючи кермо, чи то в горах Вірменії, чи степах Молдавії, чи в далекій Уфі знає, що його машина пройшла через умілі руки робітників Олександрійського авторемонтного заводу. Ми, як лікарі, повертаємо зіпсовані автомобілі до трудового життя.

Серце автомобіля — мотор. А серце мотора — паливна апаратура. Саме над її ремонтом і працює наша бригада. І хоч, як комсомольсько-молодіжна, вона складалась лише в минулому році, сьогодні в цеху стоїть пам'ятний Червоний прапор міськомкому комсомолу. Нам було вручено його на честь 50-річчя комсомолу України.

Бригада гуртується навколо досвідченого робітника, комуніста Петра Васильовича Кошелева. Довго обмірковували, які саме зобов'язання взяти на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Вирішили так: річний план випуску продукції завершити достроково, а завдання п'ятирічного плану по підвищенню продуктивності праці виконати до квітня наступного року.

Коли обговорювали пункти соціалістичного

зобов'язання хтось з хлопців запитав: — А чи не можемо ми зробити дешевшою продукцію?

Можемо. Тоді ж і вирішили собівартість продукції знизити на 2,5 проценти. — І про себе давайте подумаємо, — зауважила Віра Демура. — Я маю на увазі естетику виробництва.

В нашому цеху завжди було чисто. Та хотілось більшого, щоб робоче місце

Ще не було жодного випадку рекламції на нашій фабриці. Ми працюємо без ВТК. Кожен член бригади має власне клеймо і відповідає за продукцію перш за все перед своєю совістю.

Траплялись випадки, що через відсутність клапанів паливних насосів бригада галяла час. І тоді вирішили: будемо самі ремонтувати клапани, примусимо їх працювати знову. Під керівництвом Петра Васильовича сконструювали прилад, завдяки якому деталі, що до цього йшли в

## БЕЗ КОНТРОЛЮ

це виглядало по-святковому. Принесли квіти, кілька картин. Керівництво заводу пішло нам назустріч: за планом ремонту стіни цеху будуть облицьовані гігієнічною плиткою, зручнішим стане гардероб.

Нешодавно ми зібрались, щоб підвести підсумки того, що вже зроблено. Більше двох тисяч двигунів забезпечила в цьому році бригада насосфорсунок та ще півтисячі насосами високого тиску. Тільки понад план з цеху вийшло продукції більш, як на 1500 карбованців. Це стало можливим тому, що продуктивність праці становить 103 проценти, а планові завдання ми щомісяця переміщуємо на 10—15 процентів.

металобрухт, знову використовуються для роботи. Більше восьмисот карбованців зекономили ми завдяки впровадженню нового методу ремонту корпусів насосів. На допомогу прийшла хімія: тепер корпуси ремонтуються з допомогою епоксидних смол.

До нас приїжджають на навчання робітники з інших авторемонтних підприємств республіки. Ми вважаємо за честь, що можемо своїм досвідом поділитись з колегами.

Геннадій ШИШКІН, групкомсорг комсомольсько-молодіжної бригади наливної апаратури Олександрійського авторемонтного заводу.



18 серпня — День Повітряного Флоту СРСР

## НЕБО ПЕРШОГО ПОЛЬОТУ

Не реануй мене, горде поле,  
І ти, шляху курний, не сердься.  
Срібний птах молоді долі  
Поселився в моєму серці.

Не чаруй мене, звабний седе,  
Яблунами ранковим дзвоном.  
Я сьогодні у небо падав  
Над зеленим аеродромом.

А навстріч мені сонце мчало.  
По крилу бігли хмари білі.

І проміннями, як мечами,  
Перетнуті, назад спішили.

Ти не клич мене, добра хато,  
Бо чіткішають роки обриси.  
Хіба може пташа крилате  
У гнізді надвляти обрії?..

Не зкормус на синю трасу  
І відмовиться сам від себе  
Тільки той, хто не вправ ні разу  
У високе, глибоке небо.

Валерій ГОНЧАРЕНКО.

ШКІЛЬНИЙ дзвінок чекає хвилини, коли він словістить про початок нового навчального року. Чекають учні, переглядаючи новенькі підручники, вчителі, обдумуючи плани майбутніх уроків.

Та чи все зроблено школами, щоб прийняти за парти непосидючу і допитливу дитвору, щоб рік навчальний був якомога продуктивніший?

З цією метою було організовано

класас іноземну мову, у Вищеверещаській — біолог викладає історію, а в Григорівській — історію, географію і іноземну мову веде один і той же вчитель. Все це пояснюється тим, що згадані восьмирічні школи малокомплектні. Для того, щоб вчителі повністю відповідали потребам викладання цих предметів, з ними проводяться щомісячні семінари при районному відділі народної освіти.

## ЗАПАХ СВІЖОЇ ФАРБИ, ЯБЛУКА... БУР'ЯНИ

рейд-перевірку стану готовності шкіл Олександрівського району до нового навчального року.

В районі — 43 школи, з яких лише три початкові. Приміщення якісно і своєчасно відремонтовано. Закінчено добудову класних кімнат Цвітнянської середньої школи, підведено водяне опалення до ідальні і майстерні Соснівської восьмирічної школи. Повністю виправдала себе практика, коли ремонт шкіл розпочинається безпосередньо після закінчення навчального року. Тому в останній місяць керівникам шкіл не доводиться втрачати час і енергію на придбання будівельних матеріалів, на організацію ремонтних робіт. Вони мають змогу звернути увагу на не менш важливі питання, а їх перед початком навчального року достатньо.

Одним з болючих питань до недавнього часу була комплектація шкіл вчительськими кадрами. Можна сказати, що в районі це питання вирішено позитивно. Правда, трапляються випадки, коли вчителям доводиться читати інші предмети по сумісництву. Зокрема, в Бандурівській восьмирічній школі вчитель-біолог одночасно ви-

Але, якщо можна сказати, що комплектація вчителів вирішена в основному позитивно, то цього не можна твердити про набір учнів до 9-го класу та до школи робітничої молоді. Так, учнів, які повинні навчатись без відриву від виробництва не дібрано десять чоловік. А в дев'яти класах району, якщо не буде прийнято невідкладних заходів, пустуватимуть 150 учнівських місць. Найгірше справи по набору учнів йдуть в Бовтиській, Вищеверещаській, Родниківській, Підліснянській середніх школах та Олександрівській СШ № 1. Ці школи виконали від 60 до 70 процентів від плану набору. Певне байдужість керівників цих шкіл, а також керівників восьмирічних шкіл, які їх поповнюють учнями (зокрема Несватківської, Нерубайської, Букварської, Іванівської восьмирічних шкіл), дала себе взнаки. Питання про подальше продовження навчання учнями тут було пущено на самотік.

Значно поповнилась навчально-матеріальна база шкіл району. На придбання наочності, лабораторних комплектів, тощо школи району витратили 11884 карбованці. Слід згадати, що ве-

## ШКОЛИ ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

лику допомогу школам надають колгоспи району. Зокрема, колгосп «Аврора» виділив Соснівській восьмирічній школі 500 карбованців, радгосп другого імені Петровського цукрокомбінату — Бовтиській СШ — 800 карбованців. Надали допомогу школам колгоспи імені Щорса, «Червоний партизан», імені Крупської. Школи забезпечені кіноапаратурою, епідіоскопами, програвачами, фонотеками. РАЗОМ з тим велику увагу приділено обладнанню кабінетів. Всі середні школи району мають кабінети історії і суспільствознавства, хоч і не всі вони рівнозначні за оформленням. Слід було б доповнити експозицію та естетично краще оформити кабінети Голиківської, Родниківської та Підліснянської середніх шкіл. На тлі хороших біологічних кабінетів з поганого боку виділяється кабінет Родниківської СШ, що має безсистемну експозицію наочності, обмаль роздаткового матеріалу, в якому, як не дивно, досі не розвинуто квітництво.

Підручниками забезпечити учнів допомагали сільські споживчі товариства. Учні, в основному, забезпечені необхідною літературою. Проте, першокласники не додержали близько ста «Букварів» і стільки ж «Математик». Не завезені взагалі підручники в села Голикове, Буквар, Мар'янівку.

Погано це загалом по району й укомплектовані необхідною художньою літературою шкільні бібліотеки. В школах обмаль творів Достоєвського, О. Толстого, класиків української літератури тощо, хоч вони будуть необхідні учням шкіл при вивченні літератури.

Учні перших класів в цьому році розпочнуть навчання не нових шкільних програмах. Вчителі, які працюватимуть з першокласниками пройшли відповідну підготовку при обласному інституті удосконалення кваліфікації вчителів. Ще взимку з дітьми, що во-

сени вперше сядуть за парту проводились заняття. Для закріплення знань та для вироблення в них навиків роботи над підручником в школах проводяться повторні підготовчі заняття, які мають закінчитись до 15 серпня. Відповідні заняття проводяться і з слабкими учнями.

В цьому році в шкільних ідальнях будуть харчуватись сто процентів учнів району. І хоч деякі приміщення не досить просторі, в деяких стоять не гігієнічні столи, а звичайні, все ж ідальні підготовлено добре. Виконано необхідні ремонтні роботи, забезпечено посудом. В ці сонячні дні на подвір'ї шкіл сушаться яблука, вишні, абрикоси з шкільних садів, що дасть змогу постійно готувати учням компоти. А в Михайлівській середній школі вже заготовлено варення, щоб діти взимку могли з ним попоти чаю. І від цього зовсім не подорожчає шкільний обід, хоч якість його підвищиться. Почалось соління на зиму овочів.

Та що неприємно вражає, що бур'яни на спортивних майданчиках. За невеликим винятком, спортивні майданчики шкіл майже необладнані. Керівники шкіл пояснюють це тим, що, мовляв, фізруки у відпустці.

ВСІМ мало часу залишилось до початку навчального року. Повністю і якісно підготуватись до нього — святий обов'язок шкільних педагогічних колективів і кожного вчителя окремо. Хочеться вірити, що ті недоліки, які були допущені в ході підготовки, буде усунуто, і першого вересня нікого не будуть мучити ні сумніви, ні докори.

Рейдова бригада: В. ШОСТАК — інженер шкіл району, К. РОЙ — зав. шкільним відділом РК ЛКСМУ, Б. КУМАНСЬКИЙ — спецкор «Молодого комунара».

Олександрівський район.

ЩАШ полк стояв тоді у селі Подужем'є на Утинському напрямі. Фронт був відометрів за 150. Вилітати доводилось часто. Ось і на цей раз командним пунктом злетіла зелена ракетка. Ескадрилья пішла на завдання.

Через півтори години літаки повернулися. Підружжівні до своєї стоянки. Микола Рябушко виліз із машини.

— Ну, і молодець твій земляк, звернувся до мене. — Ох і молодець! Він мав на увазі Івана Прохоровича Литвиненка з Чигиринського району (тоді цей район входив до нішої області), який нещодавно прибув до нашого авіапологу і ще робив перші бойові вильоти.

А через кілька хвилин Рябушко розповідав, як на підході до цієї їх зустрічі понад 30 «брустверів» — ворожих літаків. Наших штурмовиків і винищувачів було двадцять один. Зав'язався нерівний повітряний бій. Капітан Статкевич атакували три стера'ятинки. Рябушко і Литвиненко помітили, що командира затискують ворожі літаки. Іван не розгубився — крутою гірською набрав висоту і кинувся на ворога. Той «амінем» пішов до землі. Другий, щоб не потрапити Іванові в приціл, відлягнувся убік. Третього атакував Рябушко.

— Красиво збив, — закінчив розповідь Рябушко.

Якраз підліт до стоянки Литвиненко. Тільки вийшов з кабіни, як Рябушко підбіг до нього:

— Подіроволю! Задорово ти зробив тою «бруствера»! Такого я ще не бачив. Важко «Ілом» брати таку гірку.

— Але можна.

Сталось це 6 листопада 1943 року, напередодні двадцяти шостих роковин Великого Жовтня. Ввечері цього дня ми слухали повідомлення про те, що ватутинці звільнили столицю України Київ. Слухали і раділи. Через два тижні командир полку поряд з квіткою гвоздики — дуже любив ці квіти Литвиненко — прикріпив на Іванові груди орден Слави третього ступеня.

У БОЯХ минули зима, весна. Були звільнені Кіровоград, Чигирин. Знав'яка... Радості нашої не було кінци. Ми часто розповідали один одному про те, що нам лишилось з рідного краю.

Настав травень. Забродили весняними соками Карельські берези. Зацвіли проліски. Сяло сонце, політаючи нашу радість.

Наче то було вчора, бачу той вечір. Закінчувався робота біля літаків. Де-хто уже збирався йти вечеряти.

Віра Рубльова — майстер авіаобробки — поралася біля реактивних снарядів. Вона служила в другій ескадрильї. Ми її називали «невистощкою». Віру часто бачили з Іваном Литвиненком разом. Ось і цього вечора Литвиненко підійшов до Віри. А згодом, поминувши зруйновану дамбу, вони прибували до порога. Віра, затиснута і пергороджена мотузками склянки, білясь, як скажена вовчиця. Пінцалась, скигнала, розбиваючись на сотні тисяч бризок.

— Скажи, чому ти так любиш гвоздику? — запитала дівчина, поглянувши на маленьку паперову квітку на грудях Івана.

— Моя мама їх теж любить. Нам'ятаю ще малим був, вона кожної весни садила гвоздики. Як завітуть, бувало, червоно-червоно. В сорок першому ще з ними насадила у вазоні гвоздики. До дня екзаменів вони зацвіли для учителя і для тих, хто мав одержати атестат зрілості...

— Хороша у тебе мама.

— А знаєш, вона казала, що квітка гвоздики приносить людям щастя. Я цікавилася, звідки у людей така віра у гвоздику. Багато про неї перечитав.

— Що ж ти вичитав?

— Для Іспанії гвоздика символізувала любов. А у французів означала боротьбу і революцію. Звініше цей символ став домінуючим.

— Це історія, — зауважила Віра, — але цікаво. Розповідай.

— Паризькі комунари з гвоздиками в петлицях боролися на барикадах. Вони ширі вірили, що їх обичине смерть. Дізнавшись про повалення царизму, москвичі в сімнадцятому році вийшли на вулиці з червоними гвоздиками. І ось біда, що жвіти були штучними. Вони говорили про революцію...

Запанувала пауза. Кожний думав про своє. Різком Віра вибігла вперед. Нахилилась.

— Це тобі, Ваню, — і прикріпила пролісок поряд із гвоздикою.

— Хай цей пролісок означає нашу дружбу.

— Два чудових символи, — усміхнувся він.

Вони пішли назад. Знову підійшли до порога.

— Закінчиться війна, — очі у Віри сяяли, — суди придуть інші літаки і

— О, жива, де ти дістала?

— В одній місцевій жителякці.

— Дякую! — розповів посмішкою і поспішив до літака.

Штурмували Підкеранто всім полком. Кільком льотчикам, а тому числі і Литвиненкові, було наказано душити вогонь зеніток. На наших соколіх назвали стера'ятинки, «Ястребки», що прикривали штурмовиків, вступили з ними в бій. Ворожих літаків було більше. Штурмовикам довелося теж відбивати атаки.

Передова група штурмовиків вже атакує противника. Ворожі зенітки відкривають вогонь. Це бачить Іван. А тут, поряд, все швидко закручується смертельна карусель. Різком куля пронизала плече, друга — вжалила серце.

Це стера'ятинка, скориставшись відсутністю стрілка, полетіла зверху кулеметною чергою по кабіні...



## Балада про гвоздику

дівчата. Виросте тут залізобетонна гробля. Затиче цей скажений водонапад. Ного сила крутиме турбіни, даватиме струм, Віриш цьому, Ваню?

— Віро, — відповів.

І поклав і гвоздику, і пролісок між ліття на спомин про себе тим, хто прийде сюди вже після війни.

ІНСЬКА Карельського фронту почали наступ. Вони форсували ріку Свір і зламали оборону білофінів. Наш авіаполок теж брав участь у боях. Вони почалися 20 червня. Штурмовики промили противника під Владиславом, Раболю, Олонцем, Талатахті...

У ці дні ворог на своїй власній шкірі відчував силу наших штурмових ударів, силу реактивних снарядів, гармат, кулеметів. Тікав він з «непритупленої» оборони Підкеранто і Суоярві. Ми звільняли країну Калевали, повертали їй прекрасну Сампо — свободу.

Аеродром Шамска. Ранком 2 липня, повертаючись з завдання, Іван Литвиненко ледве дотяг до нього. Свізев був убитий у повітряному бою.

Через деякий час — знову команда на виліт.

Литвиненко підійшов до командира ескадрильї:

— Дозвольте теж летіти!

— Твоя ж машина підбита, її треба ремонтувати.

— Є запасний «ІЛ». На ньому дозвольте.

Це був старий першого випуску штурмовик. На ньому не було кабіни для повітряного стрілка. Літак перегнали з аеродрому на аеродром. На ньому тренувалися. У бій не випускали — не було потреби. Але він був завжди готовий до бойового вильоту.

— Якщо так, — відповів комеска, — дозволяю.

Іван попрямував до літака. Зустрілась Віра. Поглянула ніжно і протиснула йому гвоздику.

Зупинися, смерть! Зупинися!

Іван чітко побачив себе поряд усміхненою Віро. Вони бродять над річкою, прикрашають квітами берізки... Білими хатками проливи Чигирин. Над широким Дніпром шумлять тополі та дуби... Милі і рідні обличчя матері та батька, сестер і братів...

Зупинися, смерть! Зупинися!

Поряд з квіткою гвоздики — рапа. Важко відірвати, що червоніше — чи грона прилялі пелюстки, чи Іванова кров. А під крилом — Підкеранто. На околиці притаїлись зенітки. Вони стріляють...

Зупинися, смерть! Зупинися!

Кашлянула мотор. З висоти кинув Іван свою машину в шкє. Розколюсь простори, важко стоїть земля. Він вирішив літак над самісінькими соснами, пішов ледь торкнувшись землі. Надають стволі зеніток, одна друга, третя, а далі — склад боєприпасів. В нього вірається штурмовик, Вибух.

Смертельно поранений Іван Литвиненко кинув на зенітку свою помаранчу машину. Вибухом літака, вибухом свого серця подавив їхній вогонь. Переміг.

\*\*\*

Віра Рубльова — Іванова вірна друга, теж загинула. Це сталося у квітні 1945 року на польській землі.

Відтоді минуло багато часу. Там, на землі Калевали, де колись бродили Віра та Іван, уже будується Подужемська ГЕС, будино квітнуть червоні гвоздики.

А коли я побачу червову квітку гвоздики, згадаю Івана Литвиненка, свого земляка, однопольчанина, побратима. Він повторив безсмертний подвиг Гастелло.

Іван ІСАЄВ, колишній повітряний стрілець.

На фото: І. П. Литвиненко.

## ЗАСЛУГА „ПРОЖЕКТОРИСТІВ“

«Прожектористи» колгоспу імені Куйбишева своїми ройдами заощадили артілі не одну сотню карбованців. Напередодні жнив зібрались на раду, перевірили готовність агрегатів господарства до збирання врожаю.

Голова групи пародного контролю В. Я. Прокура підтримав намір хтось і дівчат. Наступного дня Віктор Зіноватин розподіляв ділянки за учасниками рейду. Микола Зосим і Валентина Тарасенко, обізнані з технікою, поприривали до комбайнів. Та їм «не поведло». Недоліків не виявили. А на токах\* побували сам Віктор, Катерина Пієна і Володимир Гончарук. А ось тут виявилось, що в ході підготовки до жнив, за великим не помітили малого. В той час, як комбайни були готові похвильним вийти в поле, а автомобілі стояли обладнані, на токах же не відчувалось, що тут чекають жнив. Біля воріт першого току — велика купа сміття. А другий — необроджений, бур'яном заріс, не мав ні зерноочисних машин, ні навантажувачів. Того ж дня «прожектористи» доповіли правління про наслідки перевірки, а колгоспники читали в стінній колоці рядки.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

З тракторної бригади надійшли в штаб «КП» вісті від «прожектористів» про ремонт сівалок. Катя Дншлова, доярка, член штабу, подала пропозицію негайно перевірити роботу, а заодно — і заготівлю кормів у колгоспі. І молоді контролери вже біля ферм. Там, дивись, виявлять несподадані в силосній ямі, там поїкавляється, чи достатньо людей, як ідуть зелені жнива.

Ще не підраховано екоіномічний ефект рейдів «Комсомольського прожектора». Проте якщо сьогодні не втрачено і кілограма зерна, якщо надолі молока взимку будуть такими ж високими, як влітку, то знайте: заслуга в цьому й колгоспників «прожектористів».

М. ІЛЬЧЕНКО, зав. оргвідділом Олександрівського райкому ЛКСМУ.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Комбайнерам Олекса і д ру Мартиненку та Степану Кириченку перешло від них. Доустили брак на косилці. «Прожектористи» вдарили на сполох. Ті спочатку сирець, мовляв, і поле перієне, і каміня натрапляєм... Але такі доведеться лквідувати доущені огріхи.

З інших постів також ідуть сигнали. Микола Зосим повідомляє, що простояють автомобілі. Це в той час, коли на сучасному полі їх не вистачає. І знову «КП» приймає допомогу.

Кажуть, літній день рік годує. Тож куйбишеві вже сьогодні дбають про врожай наступного року. Тут також побувало всевидище око «прожектористів». Перевірили складські приміщення, як очищається зерно. За подогляд за добривами дісталось добре від «прожектористів» агроному колгоспу і бригадірози.

З тракторної бригади надійшли в штаб «КП» вісті від «прожектористів» про ремонт сівалок. Катя Дншлова, доярка, член штабу, подала пропозицію негайно перевірити роботу, а заодно — і заготівлю кормів у колгоспі. І молоді контролери вже біля ферм. Там, дивись, виявлять несподадані в силосній ямі, там поїкавляється, чи достатньо людей, як ідуть зелені жнива.

Ще не підраховано екоіномічний ефект рейдів «Комсомольського прожектора». Проте якщо сьогодні не втрачено і кілограма зерна, якщо надолі молока взимку будуть такими ж високими, як влітку, то знайте: заслуга в цьому й колгоспників «прожектористів».

М. ІЛЬЧЕНКО, зав. оргвідділом Олександрівського райкому ЛКСМУ.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.

Через кілька днів комбайни вийшли в поле. Їх робота була під добрим контролем.



Ранкові промені весело ковзають по білому підвіконню, розсують легкі фіранки на вікнах.

— Добрий ранок! — посміхається сонце.

— Добрий ранок! — відповідають хлопці, стягуючи з тебе ковдри і лісакаючи додолу. Широкі коридори вишвиються дівочим сміхом і гомоном. В умивальнику, підставляючи під тугі водянні струмені засмагілі мускулясті руки, тушують кремезні юнаки.

А повертом вище чути:

— Дівчата, підйо-о-м!

— На зарядку!!!

Другий поверх пробуджується повільніше.

— Миши, вставай.

— Я ще посплю, мамо.

— Заїзвниши в дисадок.

Мишко розтира ручеятами заспані очі і слухливо піднімається з ліжка.

Цей поверх займають сімейні...

Гарний подарунок нещодавно отримали червонозоріці — гуртожиток, який має 130 кімнат. Він розташований майже в самому центрі нашого міста. Н'ятнозерковий світлий будинок на першій погладь малю чим відрізняється від інших гуртожитків. На поверхках розташовані кухні, червоної кутюк, гарний вестиболь.

Проте, не кожні гуртожиток може похвалитись... кінозалом.

Тут же, на першому поверсі, скоро уйдє в дію гарна їдальня.

На злімку: Новий гуртожиток червонозоріців.

Фото В. КОВЧАКА.

## КРАЦІ БОНДАРИ

Цибулівський лісотарний завод випускає конче необхідну продукцію — джби для засолки огірків, помідорів, капуста. Продукція заводу розходитьсь майже

### Радянська автоматична станція „Зонд-7“ повернулася на Землю

14 серпня успішно завершено новий космічний експеримент у радянській програмі дослідження Місяця. Автоматична станція „Зонд-7“, яка стартувала 8 серпня, облетіла Місяць і, виконавши великий обсяг науково-технічних досліджень та експериментів, здійснила керований спуск в атмосфері Землі і м'яку

посадку в заданому районі території Радянського Союзу на південь від міста Кустанай. Програму польоту радянської автоматичної станції „Зонд-7“ повністю виконано.

(ТАРС).

**З І СПОГАДІВ** Панаса Саксаганського, брата Івана Карповича Карпенка-Карого, кожен знає, що батько корифей українського театру працював урянтелем маєтків кількох поміщиків, часто їздив у справах до Златополя, Новомиргорода і Єланецького повіту, а також бував у багатьох селах навколо Новомиргорода. В час таких поїздок він познайомився з дівчиною кріпачкою Дуняшею. Незабаром вони вступили в шлюб, що кохалися одне одного. Але як було одружитися вільному та ще й «папанкові» з кріпачкою? Переговори з панами Золотницькими, яким належала Дуняша, нічого не дали — треба було викупити. І Карпо Адамович заплатив за дівчину гроші. Під час цієї купівлі він ще раз переконався, наскільки облудним було базікання ліберала Золотницького про гуманне ставлення до кріпаків...

А втім на Золотницьких не було підстав особливо гніватися — вони були звичайними кріпосниками, як і тисячі інших. А друге, завдяки їм, Дуняша приречена була до театру, коли приїздила з панями до Златополя на виставу, що їх кожної зими влаштовували в апартаментах Лопухинів. Серед інших вистав тут майже кожного року показували «Наташку - Полтавку» І. Котляревського. У виставах брали участь хор і ансамбль кріпаків. На сцені грала прогресивна молодь міста, в тому числі вчителі гімназії.

Євдокія Зіновівна потай ходила на кожну виставу і, за свідченнями дітей, знала кожну з них слово в слово від першої до останньої дії, могла майстерно переказувати й співати. Будучи зовсім неписьменною, вона знала багато цікавих подробиць про п'єси, акторів і авторів, могла наслідувати гру багатьох учасників спектаклів. Такі бесіди матері з дітьми почали перший паризький камінь у споруду, яка згодом

дістала назву театру Тобілевичів. Всі діти Євдокії Зіновівни стали надзвичайно обдарованими і працьовитими акторами. Золотницькі, Золотницькі... Зачекайте, а де ж був їхній маєток? Що ми знаємо про них?

Гортаємо сотні й тисячі сторінок різних довідників — немає й згадки. В

## СКАРБ

державних архівах не збереглося ані слова. Ніби й не було. І раптом — знахідка. Про них говориться у статті Федора Крисіна (пізніше він був страчений, як активний учасник Канізького повстання) під назвою «Історичний парис села Шакового». Стаття вміщена в «Херсонських єпархіальних відомостях» за 1914 рік. Автор пише про поміщика Володимира Золотницького, якому належало Шакове, як про пажошну, прихильну до церкви людину, відзначає його щедрість («не відмовляв священникам у допомозі», «пожертвував на церкву багато ікон»).

Золотницький, Золотницький... ЦЕ ПРИЗВИЩЕ ми надібуємо й у комедії Івана Карповича «Хазяїн». В уста цього ліберала автор вклада відому словесну характеристику Пузиря: «Ах ти нещасна, безводна хмара! І прожене тебе вітер над рідиною землею, і розвіє, не проливаючи і краплі цілющої води на рідній ниві, де при таких хазяїнах засохне наука, поезія і благо народу!!!» Карпенко-Карий показав Золотницького як дворянина, який пристосу-

### НОВЕ ПРО ТОБІЛЕВИЧІВ

вався до капіталізму, що розвивається на селі. Його рожерим гуманним сподіванням, звичайно, не судилося здійснитися. Співставив з ліберала-кріпосника художній образ, письменник показав себе глибоким знавцем життя на початку минулого століття.

До цікавих спостережень приводять роздуми і пошуки матеріалів про походження прізвища «Тобілевич». З діда-прадіда в родині Тобілевичів побутує переказ про походження цього роду з Литви. Говорять, що предки переїхали звідти спершу на Київщину, а потім оселилися в Турії. Тут вони знайшли собі другу і найтеплішу батьківщину. Якийсь час вони називалися «Тубільцями», потім «Тубілевичами» і, нарешті, Тобілевичами. Доказом цього може бути такий факт: у третім томі творів Карпенка-Карого є лист до Лукіяча-Левинського (стор. 220), у якому згадується досі нерозшукана п'єса Івана Карповича «Іван Тубілець». І ще одне. Син Івана Карповича Юрій Іванович, що помер молодим, надрукував у дореволюційних агрономічних журналах кілька наукових статей, підписавши їх псевдонімом Тубілець.

Ми перегорнули тільки три малозвідомі сторінки, зв'язані з іменами славнозвісних Тобілевичів. А скільки ще таких сторінок чекає свого сумлінного дослідника! Скажімо, хто й коли записав бодай одну чи дві легенди чи перекази про перебування Тобілевичів у нашій країні? Та ж тут мало не кожне село в тій чи іншій мірі має «Тобілевичівську» сторінку в своїй біографії. Тим більше, що це наша слава історія, наш духовний скарб!

Іван БОЯКО, краєзнавець.

м. Новомиргород.

## СЛОВО „СІВА ЧЕВІ“



Володимир Барамба народився в нашому місті. Школа, служба в Радянській Армії, праця вантажника в Одеському порту, будні комсомольської романтики на будівництві Київської ГЕС, гарячі зміни в літньому цеху «Червоної зірки» — все це відбулося у віршованих рядках початкового поета.

Володимир Барамба — член Кіровоградської молодіжної літературної студії «Сіва чеві». Ще не все гаразд у Володимира із технікою віршування і не завжди йому вдається відшукати краще слово, але є в творчості початківця гарна риса. Це — поета до людей, до сьогодення. В. Барамба прагне писати не тільки про те, що болить кожний людині. Отже, побажаємо йому добрих сходів на неагостій шні поезії.

### Похідні сурми

Засурми у сурму, юнарме,  
Про орлиний стрімкий політ,  
Як збиралися чорні хмари,  
Як рушали білці в похід.  
Як прощалися біля хати,  
Де сріблилися ясени.  
Як на бій виряджала мати:  
«Повертайтеся, мої сини!»  
Як рубали разом з Будьоним  
Білих банд лиховісний рій  
І мужнів над Дніпром і Доном  
Бойовий вісімнадцятий рік.  
Засурми у сурму, юнарме,  
Про трикошаний багрянний свід,  
Як збиралися чорні хмари,  
Як рушали білці в похід.

### Село

Село! І враз війнуло  
Димами з димарів,  
Запахло теплим мулом  
З рибальських ятерів.  
Люцернюк із лугу  
Та медом із гречок,  
Землею із-під плугів,  
Волошками з толок.

Та ще отим знайомим,  
Що бліднуть всі слова,  
Що тільки з рідним домом  
Пов'язане буває

### Сонце і дівчина

Палає червона кустина.  
І б'ється на вітрі, як птах...  
Дівча у ажурну набину  
Підтягується на окулт



І ось вже на сніги будови,  
Гойдаючись, цегла пливе.  
А листя в алеї кленовій  
Тріпоче в росі, як живе.

І барвами ранок іскриться.  
І золотом сяє стріла...  
Здається, струнка крановиця  
І сонце з землі підняла.

### Каганці

Було дигинство голодне в мене.  
На свято, будні одні штаниці.  
Смутливе бачу обличчя мені  
В кімнаті: темній при каганці.  
Матусі руки снують над шитком,  
Нитки лягають на полотно.  
Ледь чути пахне від печі житом  
І глечик світить щербатим дном.  
А я, набігавшись надворі,  
Беру буквар і — на стілець!  
Кладу на гніток шпінку солі,  
Щоб не чадіє наш каганець...

Володимир БАРАМБА

### НА ТЕМІ МОРАЛІ

**ЦЯ ІСТОРІЯ** трапилася в одному із сіл Бобринського району. Люби двадцять червня пішов Дмитро — двадцять п'яти. Вони козали один одного, причайні так здавалося Любі. Але... Ось лист, що надійшов до редакції і відразу покликав у дорогу:

«Я дружила з хлопцем три роки. І навчили ми з ним двоє дітей. Старший — Вітя, народився 25 листопада 1967 року, а менший, Вадим, — першого травня 1969 року. Тепер Дмитро жениться на іншій і мене покинув з дітьми. Чи можна я дітям висудити поміч? Я подаю в суд. Мені сказали, що

Виходимо на подвір'я — Казала ж тобі, не вів йому, — зітхає мати. — Так ні, каже, він любить, він одружився... Люба опускає очі. Її загоріле обличчя немов ще дужче темнішає. А через дорогу біля добротного, досить великого будинку за деревами маячить чоловіча постать і кидая злий погляд у наш бік. То прислухається до розмови Дмитро. Підходимо ближче, знайомимось. Невисокий, креслений, Дмитро Рудяк відразу нахилив голову, стиснув кулаки, немов готуючись битися, і кидая зло:

— Що вам від мене треба? То не мої діти. Я з нею взагалі не зустрічався. Гуляла вона...

Я дивлюсь на хмурого, зарослого щетиною Дмитра і думаю: «Не любиш ти, Дмитре, і свою нову дружину, інакше за ці два дощові дні, що був дома, а не на тракторі, знайшов би бодай десять хвилинок, щоб поговорити». Але голос я нічого не слухаю сказати. Бо з'являється Рудяк-старший, Дмитрій Абрам'юк. Він відразу ж сдохатившись, що сказав зайве, починає іншу пісню:

— Ми — люди чесні, нічого не вкрали, весь рік проробив чесно... А хіба не злочин вкратки в людині цастя, залишити неприязня своє дітям? Хай немає відповідних статей у кримінальному кодексі, але ж є людська совість, найбелементарніша порядність! А Дмитро з тим поняттям якраз і не в ладах. Він намагався довести, що з Любою і не зустрічався навіть. А його ж тітка років під п'ятдесят віком говорить:

— Поганому вилу нема стиду. Він як з армії прийшов, так дивува і почував у Любі. А тепер воду мутить...

Те ж чуємо і від інших сусідів. Лиш у Дмитра немає мужності глянути правді в очі. На якусь мить мені було здалося, що Дмитро вагається, що він ось-ось розкриється. Але це вагання, очевидно, помітив і батько й відразу вклявся в розмову, в аз ним і мати — Олександра Василівна:

— Ви були в них у хаті?.. А воля знаєте яка...

Обоє трудяма готові стати проти кожного, хто хоч трохи сумнівається в повноті сина. І від цього стає ще більш прикро, важче, засліплені своєю батьківською любов'ю, а дурною зроби́ти добро вони чинять лихо. Вони настали на тому, що Люба Дмитрові «не пара» (і це вже в той час, коли перед повзін'ям бігав їх внук, так схожий на Дмитра) і все готові зробити, щоб Дмитро, бува, не вилізав, що з такою його діти. І результат — дві нещасливі, знервовані сім'ї. А як ти, батькам, тепер випитесь, коли маленький Віктор з криком «статку!» біжить за Дмитром, чути, як цей крик полошує серце бажаної немістці?

Випрок батьків поглибив лихо, а першопричину його слід шукати в поведінці Дмитра і Люби. Чому так трапилося?

В свій час видатний педагог А. С. Макаренко говорив: «Ми повинні вміти кохати... і підкреслював: «Ми повинні до любові підходити як свідомі, здорові люди, що відповідають за себе. І тоді не може бути любовних драм...»

В стосунках же Люби і Дмитра, на мою думку, якраз і відсутня бодай елементарна розсудливість. В дев'ятнадцять Люба стала матір'ю. Не було ні кофти, ні подарунків від Дмитра, таких традиційних в нашою життя, які вносять радість любові — народження нового життя. Він почав стороннитися Люби, зустрічатися так, щоб навколом менше попадати людям на очі. І не оже могла після цього Люба так спійти вірити? Як могла, ані після цього вірити?

Дивно й інше. І Люба, і її сестра Галина — комсомолки. В артілі, де вони працюють, комсомольська організація нараховує близько сорока членів ВЛКСМ. Але чому-сь ніхто з них «не помітив» любовної драми. Чому? Чи не тому, що новітні дошкунці доводять, що бути дичиною не модно, що «недотроги» не сучасні? А потім вони ж, ці знахабнілі хлопці, чіпляють своїм добрим словом, подругам отой образливий ярлик: «гуляшки». І ми їм, буває, віримо.

А може мовчать комсомольці, бо вважають нетактовністю втручатися в інтимне життя? Може й так. Але вони взагалі дуже мало приділяють уваги вихованню культурної поведінки. І в цьому велика біда. Алже за висловом народної артистки СРСР Наталії Ужвій, любов — це і є найвище вираження культури відносин.

Такий моральний аспект цієї справи. З відомих чинців причини дривиди Люби і Дмитра з'являються в Бобринському райкомі комсомолу і народному суді вони відомі. Тож слово за шими установами.

В. ЦВЯХ,

сценар «Молодого комунара».

# ДРУЖИЛИ ТРИ РОКИ...

такого закону нема. А в мене немає можливості виховати дітей. Якби батько хоч трохи допоміг, а він від сина відмовився.

В мене також батька немає, покинула матір і нас четверо. Я — найстарша. В сім'ї нестатки.

Як бути? Іванович Любу Микохалівна». І ось найважливіший «газик», залишаючи глибоку колію в розколкум від дому грунті, відрулює до невеликої хатини на краю доволі зарослої території вулиці. «Це Іванович вступив», — каже дусавочний секретар комсомольської організації колгоспу, викладач у машині, Стукасмо. Двері відкриті дівчина в ситцевому платтячку Зіновимовою. Це — середульця, Марійка, вона в дев'ятий клас перейшла. В невеликій кімнаті ще троє дітей — четвертокласниця Оленка і Любуні — Віктор і досім крихітний Вадим. Може його відразу і не помітили б, так він досить настирливо нагадував про себе плачем.

Згодом збігла захвтана Люба і почала забавляти побіжним, і вслід за нею з'явилася мати Галина Григорівна і недовго випустила Галину. Тепер вони уже втихо працюють доряками. Але з кутків все ще ширяться нестатки. Бо переїхали сюди порівняно недавно, не встигли обжитися, хоч і заробітки гваранітичні непогані.

# ГОЛУБИ ДОРОГИ СЛАВИ

Життєві дороги. Різні вони бувають. В одних — прямі, широкі, в інших — криві, плутаї.

Дорога Михайла Прокоповича Дикого почалася від берегів Дніпра, де на високих горах і розлогих долинах розкинулось поважне село Велика Андрусівка.

А ще скажемо, почалася вона в знаменному і незабутньому році — 1917-му. Саме тоді в далекому Петрограді народ взяв у свої руки владу.

На весь світ пролунали закличні, віщі слова:

— Всім, всім, всім!  
— Мир народам, земля — селянам, заводи — робітникам!

Перші кроки маленького Михайлика ступали у вир революції. Землею рідною кстилася громадянська війна, огортала край розруха. Та все аладійше ширився поступ нового життя, міняючи психологію і світгляд селянина.

Семирічним хлопчиком Михайлик іде до школи. Успішно скінчив її. Потім вступає до школи сільської молоді. Навчання у нього поєднується з роботою в перших колективних господарствах, що саме створювались у селі.

В 1930 році хлопця приймають в ряди Ленінського комсомолу, а вже через рік його обирають

пропагандистом, а потім і секретарем комсомольської організації.

Життя було широким, неосажим, хотілося його збагнути, побачити, пізнати. І юнак іде в Дніпро-дзержинськ, вступає до металургійного технікуму. Готувався до мирної професії. Та Вітчизна покликала його на захист кордонів.

В 1935 році четвертокурсник технікуму по спецнабору направляється в Луганську школу військових льотчиків, а через два роки навчання — в крейсєрську авіаескадрилью Військово-Повітряних Сил СРСР.

Дорога Михайла Дикого круто злітає вгору — в небесну синь. Треба і в повітрі берегти спокій рідного краю. Та не довго тривав мир. Почалася війна з білофінлямі. На грудях Михайла Дикого засяяв орден Червоного Прапора. «За мужність і відвагу в бою», — так гласив Указ Президії Верховної Ради СРСР.

Одного ворога подолали. Та немає спокою на кордонах, вороги знову брязкають зброєю.

Настав червень 1941-го. 22 число — неділя. І раптом — війна!

Михайло Прокопович тоді саме служив на Катчерез рік його обирають

## ● З НАШОГО КРАЮ

випищувальній авіації протиповітряної оборони. Переводять у випищувальну групу Керченської дільниці фронту. Він — командир авіаескадрильї.

В червні 1942 року на його грудях засяяв другий орден Червоного Прапора. Цього ж року Михайла Дикого приймають в члени Комуністичної партії.

І знову бої. Під Туапсе, на Чорноморському побережжі від мису Хахо до Сухумі...

Батьківщина високо оцінює моральні якості бейшового льотчика, на той час командира 236 Червонопрапорної випищувальної авіадивізії.

І травня виходить Указ Президії Верховної Ради Союзу РСР: «За зразкове виконання бойових завдань командування на фронті боротьби з німецькими загарбниками і виявленні при цьому героїзм і відвагу удостоїти Михайла Прокоповича Дикого високого звання Героя Радянського Союзу».

Михайло Прокопович — учасник боїв за звільнення від фашистських загарбників Західних областей України, Молдавії, Румунії, Болгарії, Югославії, Угорщини.

Груді Героя прикрашені ордени Олександра Невського, Вітчизняної війни I-го ступеня та інші.

По війні було зроблено підрахунки: 367 бойових вильотів, більше 100 повітряних боїв над лінією фронту, 18 особистих збитих ворожих літаків, 88 разів водив Герой еска-

дрилью на штурмовку військ і техніки гітлерівців, здійснив 50 розвідок із штурмовкою військ ворога. Такий послужний список М. П. Дикого.

В післявоєнні роки Михайло Прокопович продовжує службу в Радянській Армії. Одержує звання «Військовий льотчик I-го класу».

З 1958 року — М. П. Дикий у відставці. Жив у місті Вінниці, працював в міру своїх сил.

...Чи не щороку Михайло Прокопович відвідував своє рідне село Андрусівку. Бажаним гостем завжди був він у сільській школі. Часто виступав перед піонерами і комсомольцями, ділявся спогадами про буремні роки великої битви з фашизмом.

Та рани, одержані на війні, підточили здоров'я льотчика. Кілька років тому його не стало.

Юні андрусівці свято шанують пам'ять про свого Героя-земляка. В сільській школі вони обладнали куточок, присвячений подвигам М. П. Дикого.

Хто знає, може і їхні дороги, почавшись на берегах синього Дніпра, піднімуть славу рідної країни на безмежну височину.

Дороги... Вони різні у різних людей. Хоробрі і мужні долають всі круті підйоми та перевали і виходять на магістралі життя. Прямі і широкі, як у Михайла Прокоповича Дикого.

Життєві дороги... Вони кличуть нових Героїв.

В. ЖУРАВЬСЬКИЙ.

Світловодський район.



Мрій золотистий серпанок виткався на видпокрузі, Скоро осінній світланок Листя, як зорі, обтрусить.

Фото В. КОВПАКА.

## ХРОНІКА ЗМАГАНЬ

● ПЕТРОВЕ. При підведенні підсумків огляду військово-спортивного конкурсу району серед первинних комсомольських організацій визначена краща комсомольська організація Балахівського вулгарорізу. 32 комсомольці займаються у спортивних секціях. 31 чоловік виконали норми значків. 57 спортсменів прийняли участь у поході по місцях бойової слави.

● ОЛЕКСАНДРІЯ. Норми ГЗБ виконали 840 комсомольців, а 262 юнаків і дівчат вибороли норматив на значок «Турист СРСР» в цьому році.

● КІРОВОГРАД. До Дня фізкультурника в спортклубі «Зірка» пройшли змагання по самбо. Особисту першість зайняли десятикласник Юрій Квітко, Олександр Донченко, Валентин Ханцевич.

## НА ОСТАННІХ ХВИЛИНАХ

У позавчорашньому матчі на першості країни з футболу серед команд другої групи класу «А» суперниками кіровоградської «Зірки» були минулорічні чемпіони України — тернопільські футболісти «Авангарду». Гра проходила в Тернополі під час великої зливи.

Та погода не остудила запалу суперників. І ті і інші грали з повною віддачею сил. А вже обидві команди в останніх матчах зазнали поразок і цілком природно, що жодній з них не хотілося продовжувати цю неприсмну традицію.

Багато зусиль і старання доклали господарі поля, щоб реабілітуватися перед своїми прихильниками за фактом прикрих невдач (зокрема «Авангард» у перестанньому турі програв житомирському «Автомобілісту» з рахунком 0:5). Вони створили кілька загрозливих моментів біля воріт кіровоградців. Але наші земляки витримали натиск, гостро контратакували, а потім перехопили ініціативу і диктували тернопільцям свою волю.

Єдиний гол, забитий Віктором Квасовим на останніх хвилинах у ворота «Авангарду» вирішив долю матчу на користь «Зірки». Співатором гола став Андрій Гайкович, який майстерно обвів трьох захисників і своєчасно відпасував м'яч Квасову.

Післязавтра — наступний тур. «Зірка» гратиме в своїй прихильниками за фактом прикрих невдач (зокрема «Авангард» у перестанньому турі програв житомирському «Автомобілісту» з рахунком 0:5).

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД ПОНЕДІЛОК. 18 серпня. Перша програма. 17.10 — Телевізії. (К). 18.00 — Для школярів «Факульт-привіт». (К). 18.30 — До Дня Повітряного Флоту СРСР «Дороги над планетою». (М). 19.00 — «Орлята вчаться літати». (Кіровоград). 19.25 — Хронікаліто-документальний фільм «Післялітків». (Кіровоград). 20.25 — Наші оточення. (Кіровоград). 20.30 — Інформаційна програма «Час». (М). 21.15 — Програма кольорового телебачення «В кадрах тільки льотчиків». Концерт. (М). 22.15 — Чемпіонат СРСР з легкої атлетики. 23.30 — Новини. (М).

● ВІВТОРОК 19 серпня. Перша програма. 11.00 — Телевізії. (К). 11.10 — Кіножурнал та художній фільм «Врятуйте

утопаючого». (Кіровоград). 17.00 — Вистава Луганського драмтеатру. Ю. Ченулін. «Сила кохання». (Кіровоград). 19.00 — Інформаційна програма «Час». (М). 19.30 — Урокисте відкриття Дня культури Румунської Соціалістичної Республіки в СРСР, присвячене 25-річчю з дня визволення Румунії від фашистського гніту. В червні — Новини. (М). 22.30 — Чемпіонат СРСР з легкої атлетики (В запису). 23.30 — Новини (М).

Редатор В. ПОГРІБНИЙ.

## „ВОНИ ДЕСЬ ТУТ...“

Нудний, нескінченний дощ повис над землею. Вітер жменями кидає в обличчя дрібні холодні краплі. Стати б спиною до вітру, чи зайти до якогось під'їзду...

Ще здалеку серґант Василь Макущенко помітив незвичайну метушню на розі вулиці.

— Біжка! — зовніло в серці.

Через кілька хвилин він разом з серґантом Володимиром Шаком був на місці події. Біля паркану стояв закривавлений, знесилений хлопець. Хулігани панесли йому три ножові рани і отекли.

— Швидко допомогу! — випалив Макущенко своєму товаришу, а сам побіг надолганяти правоохоронників.

«Вони десь тут... десь недалеко...» — ройлось в голові.

В провулку помітив силуєти двох, що озирнулись біля і темряву вулиці.

Від нестримного бігу ноги палилися свинцем, груди нашіли жаром.

«Зняти б шинелю... ні, не встигну».

«Три правоохоронника доставлені в міський відділ міліції серґантом Макущенко», — скупо закінчується протокол події.

Я зустрів його в оточенні товаришів по роботі.

— До мене? — здивувався Василь.

— Розкажіть, будь ласка, про себе...

— Та говорити нічого...

На вулицях бучала весна. В кожен куточок міста долинали

того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.

Далеко залетіло воно! Никола СТОЯН.

Того вечора ми не зрозуміли жодного пострілу.

2. ТІЛЬКИ В ЛІТ!

П А В Л О таки дозрався! Чи спав, чи дрімав на човні, проснувся і очей не протер, до рушничі і дуплетом:

— Бах! Бах!

І качки мов не було. Тільки... білі... світлої. Колгоспної, що пропливала недалеко від очерету.

Недалеко в човні був і єгер. Розсердився, страшенно лаявся, збирався забрати у Павла рушничю, накласти великий штраф. Павло благав його з підводни, єгер пом'якшав, згодився, щоб Павло у артиль на ферму поніс свою качку, поніс адень, щоб усі бачили.

Він поніс, бо що мав робити?

І тепер, коли хто питає його, яке найголовніше правило на полюванні, він гляне з-під лоба і сердито відповість:

— Полювати треба тільки в літ!

3. КІЛЬЦЕ

М И Х А Й Л О Василович, мисливець і рибалка, приніс до мене кільце з ноги апольованої качки, і ми вклали його в конверт, послали в Москву в Зоологічний музей МДУ в бюро кідцювання і просили сповістити нам, відки ж залетіло те маленьке чирятко. Відповідь прийшла не зовсім швидко, але прийшла. Виявляється, що те чиря закілювали 1962 року аж на Уралі.